



Спогодба за социална сигурност между Република България и Тунизийската република

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

СПОГОДБА

за социална сигурност между Република България и Тунизийската република

(Ратифицирана със закон, приет от 43-то Народно събрание на 8 април 2016 г. – ДВ, бр. 32 от 2016 г. В сила от 1 май 2017 г.)

Република България и Тунизийската република (наричани по-долу „Договарящи страни“),
Водени от желанието да регламентират отношенията между своите две държави в областта на социалната сигурност,
Се договориха за следното:

ЧАСТ I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определения

1. За целта на настоящата Спогодба:
- (а) „България“ и „Тунис“ означава съответно:
„България“: Република България, а когато се употребява в географски смисъл, означава територията и териториалното море, върху които тя упражнява своя държавен суверенитет, както и континенталният шelf и изключителната икономическа зона, в които упражнява суверенни права и юрисдикция в съответствие с международното право.
„Тунис“: Тунизийската република, която включва земята и морските пространства, както и въздушното пространство над тях, върху които Тунис упражнява своя суверенитет и юрисдикция в съответствие с международното право;
- (б) „гражданин“ означава,
по отношение на България – гражданин на България по смисъла на Конституцията на Република България, и
по отношение на Тунис – лице с тунизийска националност съгласно законодателството на Тунис;
- (в) „законодателство“ означава законите и подзаконовите актове, посочени в чл. 2 на настоящата Спогодба;
- (г) „компетентен орган“ означава по отношение на България – Министърът на труда и социалната политика, а по отношение на Тунис – Министърът, министерствата или други органи в съответствие с осигурителното законодателство;
- (д) „институция“ означава,
Организация, институция или орган, отговарящи за прилагането на законодателството, посочено в чл. 2 на настоящата Спогодба, или институция, определена от компетентния орган;
- (е) „компетентна институция“ означава,
Институцията, в която лицето се осигурява към момента на подаване на искането за обезщетение или от която това лице има право на обезщетение или би имало право на обезщетение;
- (ж) „пребиваване“ означава,
Обичайното място на пребиваване на лицето;
- (з) „престой“ означава,
Временно пребиваване;
- (и) „осигурено лице“ означава,
Гражданин на която и да е от Договарящите страни, който се подчинява или се е подчинявал на законодателството на някоя от двете Договарящи страни;
- (й) „член на семейството“ означава,
Член на семейството по смисъла на законодателството на всяка от Договарящите страни, което е приложимо;
- (к) „осигурителен период“ означава,
Който и да било период на вноски, който е бил признат и завършен съгласно законодателството на една Договаряща страна, както и всеки друг период, който е признат за приравнен на период на вноски съгласно това законодателство;
- (л) „обезщетение“ означава,
По отношение на всяка от Договарящите страни всяко парично обезщетение, пенсия или помощ, предвидени по законодателството, посочено в чл. 2 на настоящата Спогодба, и включително всяка добавка или увеличения, приложими към такова парично обезщетение, пенсия или помощ;
- (м) „преживяло лице“ означава,
Лице, определено или признато за такова по законодателството, съгласно което се отпускат обезщетения;
- (н) „бежанец“ означава,
Всяко лице, признато за такова съгласно чл. 1 на Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г., и Протокола за статута на бежанците от 1967 г.;
- (о) „лице без гражданство“ означава,
Всяко лице, признато за такова съгласно чл. 1 на Конвенцията за статута на лицата без гражданство, подписана в Ню Йорк на 28 септември 1954 г.
2. Всички други думи и изрази, използвани в настоящата Спогодба, имат значението, което им се придава в съответното законодателство.

Член 2

Материален обхват

1. Настоящата Спогодба се прилага за следното законодателство:
– по отношение на България,
Законодателство относно държавното обществено осигуряване:
– Пенсии за осигурителен стаж и възраст и пенсии за инвалидност поради общо заболяване;
– Наследствени пенсии от всеки от горепосочените видове;
– по отношение на Тунис,
Осигурителното законодателство във връзка с публичния и частния сектор по отношение на инвалидните пенсии, пенсии за старост и наследствени пенсии.
2. Настоящата Спогодба се прилага също така за всяко бъдещо законодателство, с което се изменя, допълва, консолидира или заменя законодателството, посочено в алинея 1 на този член.
3. Независимо от алинея 2 на този член настоящата Спогодба не се прилага за закони или подзаконови актове, които разширяват обхвата на съществуващо законодателство на една Договаряща страна към нови категории бенефициенти, ако компетентният орган на тази Договаряща страна уведоми компетентния орган на другата Договаряща страна в писмена форма в срок от шест месеца от датата на публикуване на такива закони или подзаконови актове, че такова разширяване на обхвата на Спогодбата не се предвижда.

Член 3

Персонален обхват

Настоящата Спогодба се прилага за:

- (а) осигурени лица, които са или са били подчинени на законодателството на едната или на двете Договарящи страни;
(б) бежанци или лица без гражданство на територията на една от Договарящите страни;
(в) други лица, чиито права произтичат от правата на лица по точки (а) и (б).

Член 4

Еднакво третиране

Освен ако не е предвидено друго в настоящата Спогодба, граждани на която и да е Договаряща страна, които пребивават или имат престой на територията на която и да е Договаряща страна, при прилагане на законодателството на Договарящата страна трябва да получават еднакво третиране с това на гражданите на тази Договаряща страна.

Член 5

Износ на обезщетения

Освен ако не е било предвидено друго в настоящата Спогодба, обезщетение съгласно законодателството на една от Договарящите страни не може да бъде намалявано, променяно, спирано или прекратявано на основание, че правоимащото лице пребивава или има престой на територията на другата Договаряща страна. Обезщетението се изплаща на територията на другата Договаряща страна, където правоимащото лице пребивава.

ЧАСТ II

ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Член 6

Общи разпоредби

1. Освен ако не е предвидено друго в тази част, наето лице, което полага труд на територията на едната Договаряща страна, е подчинено на законодателството на тази Договаряща страна по отношение на този труд.

2. Самостоятелно заето лице, което пребивава на територията на едната Договаряща страна и което работи на територията на другата Договаряща страна или на територията на двете Договарящи страни, по отношение на тази работа е подчинено само на законодателството на първата Договаряща страна.

3. Лице, което е наето на територията на двете Договарящи страни или е самостоятелно заето на територията на едната Договаряща страна и наето на територията на другата Договаряща страна, е подчинено само на законодателството на Договарящата страна, на чиято територия пребивава.

4. Държавните служители или лицата, третирани като такива съгласно законодателството на едната Договаряща страна, които са изпратени да работят на територията на другата Договаряща страна, са подчинени единствено на законодателството на първата Договаряща страна.

Член 7

Изпратени работници

В случаите, когато едно лице, наето от работодател със седалище на територията на една от Договарящите страни, е изпратено от този работодател да работи от негово име на територията на другата Договаряща страна, единствено законодателството на първата Договаряща страна продължава да се прилага за периода на тази заетост, но за не повече от 24 календарни месеца, все едно че наетото лице все още работи на територията на първата Договаряща страна. Този член се прилага и за наето лице, изпратено от своя работодател на територията на едната от Договарящите страни във филиала или дъщерната фирма на работодателя на територията на другата Договаряща страна.

Член 8

Международен транспорт

1. Лица, работещи на борда на плавателен съд, плаващ под флага на една от Договарящите страни, са подчинени на законодателството на тази Страна.

2. Ако предприятието за въздушен, сухопътен или воден транспорт със седалище на територията на едната Договаряща страна изпрати работник на същото предприятие на територията на другата Договаряща страна, законодателството на първата Договаряща страна се прилага спрямо този работник, все едно че той се намира на територията на първата Страна.

Член 9

Дипломатически мисии и консулства

1. По отношение на членове на дипломатически представителства и консулства, членовете на техните семейства, както и частните домашни работници на членовете на такива представителства и консулства, изпратени на територията на другата Договаряща страна, се прилага законодателството на изпращащата Страна.

2. По отношение на лицата, посочени в алинея 1 на този член, които не са били изпратени, се прилага законодателството на Договарящата страна, на чиято територия се намира горепосоченото дипломатическо представителство или консулство.

3. Лицата, посочени в алинея 2 на този член, които са граждани на Договарящата страна, на която принадлежи дипломатическото представителство или консулството, могат в срок от 6 месеца от постъпването им на работа или от датата на влизане в сила на настоящата Спогодба да изберат за тях да се прилага законодателството на тази Договаряща страна.

Член 10

Изключения от разпоредбите на чл. 6 – 9

При общо искане на наетото лице и неговия работодател или при искане на самостоятелно заетото лице компетентните органи или институции на двете Договарящи страни могат, по силата на взаимно съгласие, да направят изключение от разпоредбите на членове от 6 до 9 на настоящата Спогодба.

ЧАСТ III

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБЕЗЩЕТЕНИЯТА

Член 11

Независимо обезщетение

Ако всички условия за правото на обезщетение съгласно законодателството на една от Договарящите страни са били изпълнени независимо от осигурителните периоди, придобити съгласно законодателството на другата Договаряща страна, институцията на първата Договаряща страна определя правото и размера на обезщетението изключително на база завършените осигурителни периоди и дохода съгласно законодателството на тази Договаряща страна.

Член 12

Сумиране на осигурителни периоди

1. Когато осигурителните периоди са били завършени съгласно законодателствата и на двете Договарящи страни, институцията на всяка Договаряща страна при определяне на обезщетенията по прилаганото от нея законодателство взема предвид, ако е необходимо, осигурителните периоди в съответствие със законодателството на другата Договаряща страна, при условие че тези осигурителните периоди не съвпадат с осигурителните периоди според нейното законодателство.

2. В случай че законодателството на едната Договаряща страна обвързва предоставянето на определени обезщетения с условието осигурителните периоди да са завършени при упражняване на дейност, която е обект на специална схема, или ако правото на обезщетения подлежи на условията осигурителните периоди да са завършени при упражняване на специфични професии или трудова дейност, за отпускането на тези обезщетения се отчитат единствено периодите, завършени според законодателството на другата Договаряща страна, ако са завършени по съответстваща схема, а при наличие на съответствие, ако са завършени при подобна професия. Ако сумирането на осигурителните периоди не дава право на обезщетение в рамките на специфична схема, осигурителните периоди се сумират в рамките на общата схема на осигуряване.

Член 13

Изчисляване на обезщетенията

В случаите, обхванати от алинея 1 на чл. 12, размерът на обезщетението се определя съгласно собственото законодателство на всяка от Договарящите страни въз основа на придобити по законодателството на Компетентната страна осигурителни периоди, както и за дохода, върху който се дължат вноски.

Член 14

Периоди, завършени в трета държава

Ако дадено лице не отговаря на условията за отпускане на пенсия на база осигурителните периоди съгласно законодателството на Договарящите страни, сумирани в съответствие с чл. 12, компетентните институции на Договарящите страни вземат предвид, до необходимата продължителност за изпълнение на изискванията на тези законодателства, осигурителните периоди, завършени съгласно законодателството на трета страна, с която всяка от Договарящите страни има Спогодба, ако тези осигурителни периоди не съвпадат с осигурителните периоди съгласно законодателствата на двете Договарящи страни, доколкото това е предвидено в спогодбите с третата страна.

Член 15

Осигурителни периоди под една година

Ако общата продължителност на осигурителните периоди, натрупани съгласно законодателството на една от Страните, е по-малко от една година и ако, като се отчитат само тези осигурителни периоди, право на обезщетение не съществува по законодателството на тази

Страна, от компетентната институция на тази Страна не се изисква да изплаща обезщетение по отношение на тези периоди. Въпреки това тези осигурителни периоди се вземат под внимание от компетентната институция на другата Страна за определяне на обезщетението съгласно законодателството на тази Страна, като се прилага тази част от Спогодбата.

Член 16

Намаляване, спиране и прекратяване на обезщетенията

По отношение на лицата, обхванати от тази Спогодба, законодателствата на двете Договарящи страни относно отказ, намаляване, спиране и прекратяване на обезщетения не се прилагат, без оглед на това, дали изплащаните обезщетения са от един и същ, или различен вид.

ЧАСТ IV ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 17

Административно споразумение

1. Компетентните органи на Договарящите страни сключват Административно споразумение, което определя мерките, необходими за прилагане на настоящата Спогодба.

2. Институциите и компетентните институции на Договарящите страни се определят в Административното споразумение.

Член 18

Обмен на информация и взаимна помощ

1. Компетентните органи и институции на Договарящите страни в обхвата на своите правомощия:

(а) съобщават една на друга, в разрешената от прилаганото от тях законодателство степен, всяка информация, необходима за прилагането на настоящата Спогодба;

(б) оказват си взаимно помощ във връзка с определянето на правото или изплащането на всяко обезщетение по настоящата Спогодба или по законодателството, към което настоящата Спогодба се прилага;

(в) съобщават една на друга във възможно най-кратки срокове информация относно предприетите от тях мерки за прилагане на настоящата Спогодба или за каквито и да е промени в съответното законодателство, които биха могли да засегнат прилагането на настоящата Спогодба.

2. Помощта, посочена в алинея 1(б) на този член, се предоставя безплатно, като е възможно други изключения да бъдат договорени в Административното споразумение, сключено съгласно алинея 1 на чл. 17.

3. Медицинските прегледи, изисквани от законодателството на една от Договарящите страни и които се отнасят за лице, пребиваващо на територията на другата Договаряща страна, се извършват по искане на компетентната институция на територията на другата Договаряща страна, където лицето пребивава.

Член 19

Поверителност на информацията

Освен ако не се изисква друго по нормите на националното законодателство на дадена Договаряща страна, информацията относно отделно лице, която е предадена в съответствие с настоящата Спогодба на компетентния орган или институция на тази Договаряща страна, трябва да се използва изключително за целите на прилагане на Спогодбата и законодателството, за което Спогодбата е приложима. Такава информация, получена от компетентен орган или институция на Договарящата страна, се регламентира от нормите на националното законодателство на тази Договаряща страна за защита на неприкосновеността и поверителността на личните данни.

Член 20

Освобождение от такси и заверка на документи

1. Когато законодателството на една от Договарящите страни предвижда документ, който се представя на компетентния орган или институция на Договарящата страна, се освобождава изцяло или частично от такси, освобождаването важи също така и за съответните документи, представяни пред компетентния орган или институция на другата Договаряща страна при прилагане на настоящата Спогодба.

2. Документи и удостоверения, представяни за целите на настоящата Спогодба, се освобождават от изисквания за заверка от страна на дипломатически или консулски органи.

Член 21

Език на комуникация

1. Компетентните органи и институции на Договарящите страни могат да кореспондират пряко помежду си, както и с всяко друго лице независимо от мястото на пребиваване на лицето, когато това е необходимо за прилагането на настоящата Спогодба или законодателството, за което е приложима настоящата Спогодба. Кореспонденцията може да се изготвя на всеки един от официалните езици на някоя от Договарящите страни или на английски език.

2. Заявление или документ не могат да бъдат отхвърляни от компетентен орган или институция на Договаряща страна само защото е на официален език на другата Договаряща страна.

Член 22

Подаване на заявления, декларации или жалби

1. Освен ако не е предвидено друго в настоящата Спогодба, заявление, декларация или жалба, подадени до компетентния орган или институция на една от Договарящите страни, с оглед прилагането на настоящата Спогодба се считат за заявление, декларация или жалба, подадени до компетентния орган или институция на другата Договаряща страна.

2. Всяко заявление за отпускане на обезщетение, подадено съгласно законодателството на една от Договарящите страни, се счита за заявление за отпускане на съответното обезщетение съгласно законодателството на другата Договаряща страна, освен ако заявителят изрично не поиска правото на обезщетение да бъде определено единствено според законодателството на първата Договаряща страна.

3. Заявление, декларация или жалба, които трябва да бъдат подадени съгласно законодателството на едната Договаряща страна в рамките на определен период от време до компетентния орган или институция, се считат за такива, ако са подадени до съответния компетентен орган или институция на другата Договаряща страна в рамките на същия период от време.

4. При прилагане на разпоредбите на алинеи 1 и 2 на този член горепосоченият компетентен орган или институция изпраща незабавно заявленията, декларациите или жалбите на съответния компетентен орган или институция на другата Договаряща страна, като посочва датата на получаване на документа.

Член 23

Възстановяване на недължимо платени суми

1. Ако компетентната институция на която и да е Договаряща страна е изплатила на бенефициент съгласно разпоредбите на настоящата Спогодба сума, надхвърляща тази, на която съответният бенефициент има право, същата може да изиска от институцията на другата Договаряща страна, отговорна за изплащането на съответните обезщетения на това лице, да приспадне надплатената сума от което и да е обезщетение, дължимо на това лице. Гореспоменатата компетентна институция прехвърля приспаднатата сума на институцията на другата Договаряща страна.

2. Ако възстановяването на платена недължима сума не може да бъде извършено съгласно алинея 1 на този член, се прилага следната процедура:

а) Когато институцията на която и да е от Договарящите страни е изплатила на даден бенефициент сума, надхвърляща тази, на която същият има право, тази институция може, при условията и до допустимата степен съгласно прилаганото от нея законодателство, да поиска от институцията на другата Договаряща страна, отговорна за изплащането на обезщетения на бенефициента, да приспадне надплатената сума от плащанията, които ще направи към него. Компетентната институция на другата Договаряща страна приспада тази сума, при условията и до допустимата степен съгласно прилаганото от нея законодателство, все едно че надплащането е извършено от нея, и прехвърля така приспаднатата сума на институцията на другата Договаряща страна.

б) Когато институцията на която и да е от Договарящите страни е направила авансово плащане на даден бенефициент съгласно своето законодателство, същата може да поиска от компетентната институция на другата Договаряща страна да приспадне сумата на авансовото плащане от плащанията, дължими на бенефициента за същия период. Компетентната институция на другата Договаряща страна приспада сумата и я прехвърля на компетентната институция на Договарящата страна, която е отправила искането.

Член 24

Изплащане на обезщетения

1. Компетентната институция на Договарящата страна определя правото на обезщетения в съответствие с нейното собствено законодателство и настоящата Спогодба във валутата на тази Договаряща страна.

2. Изплащането на обезщетения, произтичащи от изпълнението на настоящата Спогодба, се осъществява пряко към бенефициентите на територията на другата Договаряща страна и се извършва в свободно конвертируема валута.

3. В случай че дадена Договаряща страна наложи валутни ограничения или други подобни мерки, ограничаващи плащания, парични преводи или преводи на средства или финансови инструменти на лица, намиращи се извън тази Договаряща страна, същата трябва

своевременно да предприеме подходящи мерки, за да гарантира, че плащането на всяка сума, която трябва да бъде изплатена в съответствие с настоящата Спогодба на лица, описани в чл. 2, ще бъде извършено.

Член 25

Решаване на спорове

1. Всички спорове във връзка с тълкуването или прилагането на настоящата Спогодба се решават чрез директни преговори между компетентните органи на Договарящите страни.

2. Ако такъв спор не може да бъде решен по този начин, по искане на едната или двете Договарящи страни спорът се прехвърля към арбитражна комисия, чиито състав и процесуален правилник се определят със споразумение между Договарящите страни.

ЧАСТ V

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 26

Преходни и заключителни разпоредби

1. Настоящата Спогодба не поражда право на обезщетение за каквото и да е период преди датата на влизането ѝ в сила.

2. Съгласно алинея 1 на този член при определяне на правото на обезщетение по настоящата Спогодба всеки осигурителен период, завършен преди датата на нейното влизане в сила, и всички други значими събития, възникнали преди тази дата, се вземат под внимание.

3. Определянето на право на обезщетения, направено преди влизането в сила на настоящата Спогодба, не засяга правата, произтичащи от нея.

4. Обезщетения, определени преди влизането в сила на настоящата Спогодба, могат да бъдат преизчислени със заявление, ако промяната се дължи единствено на разпоредбите на Спогодбата. Заявлението трябва да бъде подадено в 2-годишен срок след датата на влизане в сила на настоящата Спогодба. След изтичане на 2-годишния срок такива заявления няма да се обработват.

5. Ако преизчислението на обезщетението от една от Договарящите страни съгласно предходната алинея води до липса на право на обезщетение или до право на обезщетение с по-малък размер в сравнение с обезщетението, изплатено към датата на подаване на заявлението по предходната алинея, продължава да се изплаща предишният размер на обезщетението. Двете Договарящи страни продължават да плащат предишното обезщетение в размера, изплащан към датата на подаване на заявлението, в случай че двете Страни при прилагане на Спогодбата са намалили обезщетенията си, определени преди нейното влизане в сила.

6. При прилагане на чл. 7 от настоящата Спогодба в случай на лица, които са били изпратени в една от Договарящите страни преди влизане в сила на настоящата Спогодба, посочените в този член периоди на заетост се считат, че започват от тази дата.

Член 27

Влизане в сила

1. Настоящата Спогодба подлежи на ратифициране.

2. Настоящата Спогодба влиза в сила на първия ден от третия месец след месеца на получаване на втората от нотите, с които Договарящите страни се уведомяват взаимно по дипломатически път, че са спазени всички изисквания на техните национални законодателства за влизане в сила на Спогодбата.

Член 28

Прекратяване на Спогодбата

1. Настоящата Спогодба се сключва за неопределен срок. Всяка от Договарящите страни може през текущата календарна година писмено по дипломатически път да я денонсира, считано от 1 януари на следващата година. Такова уведомление не може да бъде представяно по-късно от три месеца преди края на предходната календарна година.

2. Ако настоящата Спогодба бъде прекратена, правата, отнасящи се до придобиване на право или изплащане на обезщетение по нея, се запазват. Договарящите страни създават организация във връзка с правата в процес на придобиване.

В уверение на горното долуподписаните лица, надлежно упълномощени за целта, подписаха настоящата Спогодба.

Съставена в два екземпляра в Тунис на 1 октомври 2015 г. на български, арабски и английски език, като всички текстове имат еднаква сила. В случай на различие в тълкуването текстът на английски език има предимство.

За Република
България:
Ивайло Калфин,
министър на труда и
социалната политика

За Тунизийската
република:
Ахмед Амар Юнбай,
министър на
социалните въпроси